

ARABULUCULUK MEVZUAT DİYAGRAMI 2021

1

Hazırlayan: Dr. Öğr. Üyesi Sezercan BEKTAŞ

[Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi]

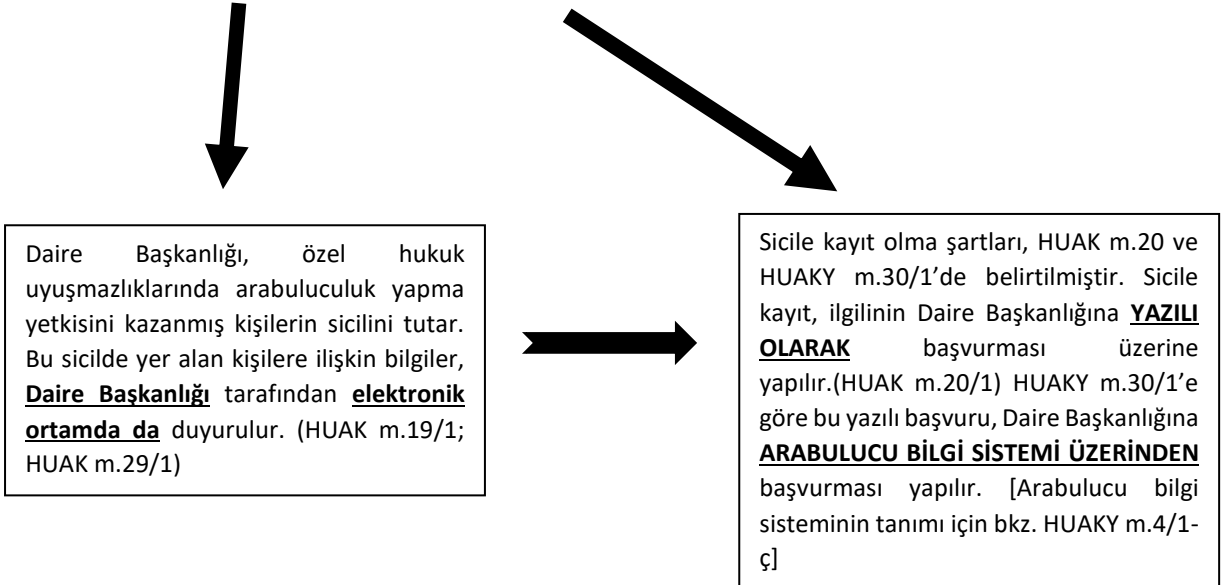
∇ ARABULUCULUĞUN TANIMI

HUAK m.2/1-b	HUAK m.4/1-c
∇ Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi ² de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini ifade eder.	∇ Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve kamu hizmeti ¹ olarak yürütülen ihtiyari bir uyuşmazlık çözüm yöntemini,
(1) Arabuluculuk bir KAMU HİZMETİDİR . [Arabuluculuğun “Kamu Hizmeti” olduğuna ilişkin vurgu, Yönetmelikte yapılmıştır.]	
(2) Arabulucu, tarafların çözüm üretmedikleri takdirde, ÇÖZÜM ÖNERİSİ getirebilir.	
[Bkz. Temel Eğitim Kitabı, Modül 1; Özet Not, s.14.]	

2

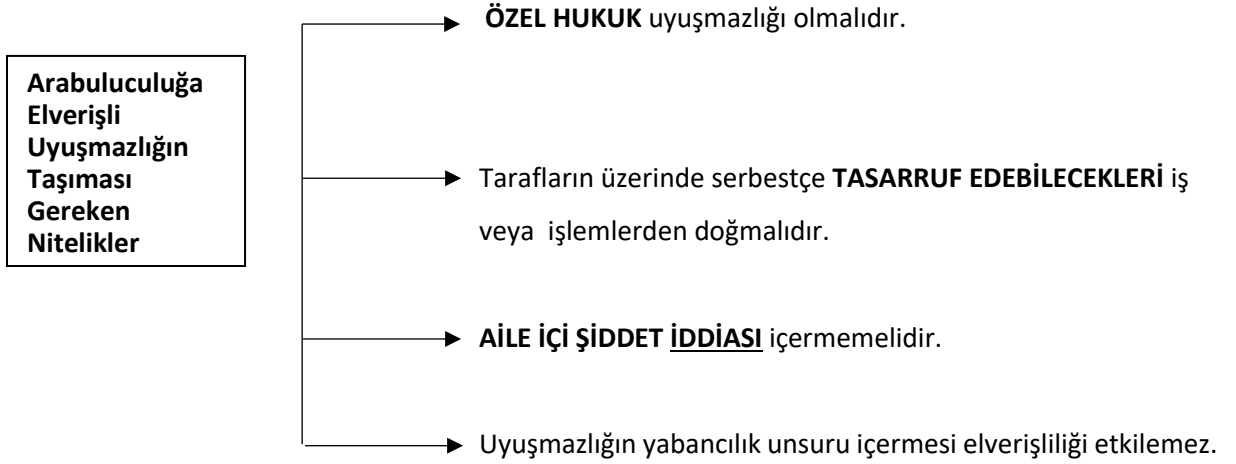
∇ ARABULUCUNUN TANIMI

Arabulucu: Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen **arabulucular siciline kaydedilmiş** bulunan **gerçek kişiyi** ifade eder. (HUAK m.2/1-a; HUAKY 4/1-c)

[Temel Eğitim Kitabı, Modül 4 – Arabulucu Kimdir?: Özet, s.39]

▽ ARABULUCULUĞA ELVERİŞLİLİK

[HUAK m. 1/2: Yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır. Şu kadar ki, aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişli değildir.]

[Temel Eğitim Kitabı, Modül 2 – Arabuluculuk Nedir?; Özet, s.17]

▽ ARABULUCULUĞUN TEMEL İLKELERİ

(1) İradi Olma ve Eşitlik

HUAK m.3 – İradi Olma ve Eşitlik	HUAKY m.5 – İradi Olma ve Eşitlik
<p>Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler. ŞU KADAR Kİ DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUĞA İLİŞKİN 18/A MADDESİ HÜKMÜ SAKLIDIR.</p> <p>(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.</p>	<p>Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda tamamen serbest olup, öncelikle uyuşmazlığı arabuluculuk yoluyla sonuçlandırma konusunda anlaşırılar. Taraflar, bu sürecin içine zorla dâhil edilemeyecekleri gibi her aşamada uyuşmazlığı arabuluculuk yoluyla çözmekten de vazgeçebilirler. Ancak dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin özel hükümler saklıdır.</p> <p>(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse süreç boyunca eşit haklara sahiptirler. TARAFLARDAN BİRİ ARABULUCULUK SÜRECİNİN DIŞINDA BIRAKILAMAYACAĞI GİBİ SÖZ HAKKI DA DİĞERİNE GÖRE KISITLANAMAZ.!!!</p>
<p>▽ Temel Eğitim Kitabında iradi olma ilkesi, “Gönüllülük İlkesi” olarak ifade edilmektedir.</p> <p>▽ Temel Eğitim Kitabı, Modül – 3 Arabuluculuk Sürecinin Temel İlkeleri; Özet, s.26.</p>	

(2) GİZLİLİK

HUAK m.4 – Gizlilik	HUAKY m.6 - Gizlilik
<p>Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.</p> <p>Aksi kararlaştırılmadıkça taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler de bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.</p>	<p>Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya herhangi bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.</p> <p>Aksi kararlaştırılmadıkça taraflar, kanuni temsilcileri, avukatları ve görüşmelere katılan diğer kişiler de bu konudaki gizliliğe uymak zorundadır.</p> <p>Gizlilik kuralına uyma yükümlülüğü, ARABULUCUNUN YANINDA ÇALIŞAN KİŞİLER, DENETİM VE GÖZETİMİ ALTINDA İLGİLİ MEVZUAT ÇERÇEVESİNDE STAJ YAPANLAR, Bakanlık ve Kurul görevlileri yönünden de geçerlidir¹.</p> <p>Gizlilik kuralına aykırı hareket eden arabulucunun; HUKUKİ VE CEZAI SORUMLULUĞU SAKLI OLUP, SİCİLDEN SİLİNMESİNE KARAR VERİLEBİLİR.</p>
<p>(1) Arabulucunun yanında çalışan kişilerin, denetim ve gözetimi altında staj yapanların gizlilik yükümlülüğü Yönetmelikte düzenlenmiştir.</p> <p>(2) Gizlilik kuralına aykırı hareket eden arabulucunun hukuki, cezai ve disiplin sorumluluğu olduğu Yönetmelikte belirtilmiştir.</p> <p>✓ Gizliliğin ihlali Suçu (HUAK m. 33) Bu Kanunun 4 üncü maddesindeki yükümlülüğe aykırı hareket ederek BİR KİŞİNİN HUKUKEN KORUNAN MENFAATİNİN ZARAR GÖRMESİNE neden olan kişi altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması ŞİKÂYETE BAĞLIDIR.</p>	

4

(3) BEYAN VEYA BELGELERİN KULLANILAMAMASI

✓ **KURAL:** Taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dâhil üçüncü bir kişi, uyuşmazlıkla ilgili olarak **HUKUK DAVASI AÇILDIĞINDA YAHUT TAHKİM YOLUNA** başvurulduğunda, aşağıdaki beyan veya belgeleri **DELİL OLARAK İLERİ SÜREMEZ VE BUNLAR HAKKINDA TANIKLIK** yapamaz. (HUAK m.5; HUAKY m.7)

DELİL OLARAK KULLANILAMAYACAK BEYAN VE BELGELER

Taraflarca yapılan arabuluculuk daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği.	Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler	Arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakia veya iddianın kabulü.	Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler

✓ Bu bilgilerin açıklanması **MAHKEME, HAKEM VEYA HERHANGİ BİR İDARİ MAKAM TARAFINDAN İSTENEMEZ.** Bu beyan veya belgeler, birinci fıkrada öngörülenin aksine, delil olarak sunulmuş olsa dahi **HÜKME ESAS ALINAMAZ.**

- ✓ **İSTİSNA:** Söz konusu bilgiler şu hallerde açıklanabilir: (HUAK m.5/3; HUAKY m.7/3)
(a) Bir kanun hükmü tarafından emredilmişse,
(b) Arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın **UYGULANMASI VE İCRASI İÇİN GEREKLİ OLDUĞU ÖLÇÜDE**. [Anlaşma belgesi]
- ✓ **UYARI:** HUKUK DAVASI VE TAHKİMDE İLERİ SÜRÜLEBİLEN DELİLLER, sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle **KABUL EDİLEMEYECEK DELİLLER HALİNE GELMEZ!!!**.

▽ ARABULUCULARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

(1) UNVANIN KULLANILMASI

HUAK m.6 ve HUAKY m.8	MESLEKİ ETİK KURALLAR m.8
<p>Unvanın kullanılması (1) Sicile kayıtlı olan arabulucular, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahiptirler. (2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında BU UNVANINI BELİRTMEK ZORUNDADIR. (3) Daire Başkanlığı, arabulucuların uzmanlık alanlarını ve uzmanlığa ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.</p>	<p>(1) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorundadır. (2) Arabulucu, tabela ve basılı kâğıtlarının kullanımında arabuluculuk mevzuatına uygun hareket etmelidir. (3) Arabulucu, reklam ve tanıtım yaparken dürüstlük kuralına uygun bir tutum ve davranış sergilemelidir. Arabulucunun, kendi nitelikleri, tecrübesi, hizmetleri ve ücreti konusunda vereceği bilgiler doğru olmalıdır. (Danıştay Onuncu Dairesinin 16/07/2018 tarihli ve Esas No: 2018/62 sayılı kararı ile yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.) (4) Arabulucu, tabela ve basılı kâğıtlarında veya elektronik ortamdaki reklam ve tanıtıma yönelik iletişimlerinde, arabuluculuk sürecinin sonucu ve başarısı hakkında kısmen de olsa söz vermemelidir. (Danıştay Onuncu Dairesinin 16/07/2018 tarihli ve Esas No: 2018/62 sayılı kararı ile yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.) (5) Arabulucu, hiçbir şekilde etik kurallarla çelişecek nitelikte reklam yapamaz. (Danıştay Onuncu Dairesinin 16/07/2018 tarihli ve Esas No: 2018/62 sayılı kararı ile yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.)</p>
▽ Mesleki etik kurallarda yer alan 3.,4. ve 5. Fıkraların YÜRÜTMESİ DURDURULMUŞTUR.	
<p style="text-align: center;">HUAK m.10; HUAKY m.12 – REKLAM YASAĞI</p> <p>Arabulucuların iş elde etmek için reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında arabulucu, avukat ve akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.</p>	

(2) ÜCRET VE MASRAFLARIN İSTENMESİ

HUAK m.7- Ücret ve Masrafın İstenmesi	Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesi m.2 - Arabuluculuk ücretinin kapsadığı işler
<p>(1) Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ÜCRET VE MASRAFLARI İSTEME HAKKINA SAHIPTİR. ARABULUCU, ÜCRET VE MASRAFLAR İÇİN AVANS DA TALEP EDEBİLİR.</p> <p>(2) Aksi kararlaştırılmadıkça arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenir ve ÜCRET İLE MASRAF TARAFLARCA EŞİT olarak karşılanır.</p> <p>(3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için ARACILIK YAPMA VEYA BELİRLİ KİŞİLERİ TAVSİYE ETMENİN KARŞILIĞI OLARAK ÜCRET ALAMAZ. BU YASAĞA AYKIRI İŞLEMLER BATILDIR.</p>	<p>Bu Tarifede yazılı arabuluculuk ücreti, uyumsuzluğun arabuluculuk yoluyla çözüme kavuşturulmasını sağlamak amacıyla, arabuluculuk faaliyetini yürüten arabulucular siciline kayıtlı kişiye, sarf ettiği emek ve mesainin karşılığında, uyumsuzluğun taraflarınca yapılan parasal ödemenin karşılığıdır.</p> <p>ARABULUCULUK FAALİYETİ SÜRESİNCE ARABULUCU TARAFINDAN DÜZENLENEN EVRAK VE YAPILAN DİĞER İŞLEMLER AYRI ÜCRETİ GEREKTİRMEZ.</p> <p>Arabulucu, İHTİYARİ ARABULUCULUK süreci başlamadan önce arabuluculuk teklifinde bulunan taraf veya taraflardan ücret ve masraf isteyebilir. Bu fıkra uyarınca alınan ücret arabuluculuk süreci sonunda arabuluculuk ücretinden mahsup edilir. Arabuluculuk sürecinin başlamaması halinde bu ücret ve masraf iade edilmez.</p> <p>ARABULUCU, DAVA ŞARTI ARABULUCULUK SÜRECİNDE TARAFLARDAN MASRAF İSTEYEMEZ.</p> <p>Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak herhangi bir ücret talep edemez. Bu yasağa aykırı olarak tesis edilen işlemler hükümsüzdür.</p>
UYARI: ARABULUCU, DAVA ŞARTI ARABULUCULUK SÜRECİNDE TARAFLARDAN MASRAF İSTEYEMEZ!!!	
[Ayrıca diğer hükümler için bkz. Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesi]	

(3) TARAFLARLA GÖRÜŞME VE İLETİŞİM KURULMASI

HUAK m.8 – Taraflarla Görüşme ve İletişim Kurulması	HUAKY m.10 – Taraflarla Görüşme ve İletişim Kurulması
Arabulucu, tarafların her biri ile AYRI AYRI VEYA BİRLİKTE GÖRÜŞEBİLİR ve iletişim kurabilir.	Arabulucu, tarafların her biri ile ayrı ayrı veya birlikte görüşebilir. Bu amaçla her türlü iletişim aracını kullanabilir. Arabulucu, arabuluculuk faaliyetine ilişkin işlem ve eylemlerin doğru uygulandığına dair başlangıcından sona ermesine kadar sürece ilişkin önemli hususları BELGELENDİRİR. BELGE, ARABULUCU, TARAFLAR İLE VARSA TARAFLARIN KANUNİ TEMSİLCİLERİ VEYA AVUKATLARINCA İMZALANIR. BELGE, TARAFLAR, KANUNİ TEMSİLCİLERİ VEYA AVUKATLARINCA İMZALANMAZ İSE SEBEBİ BELİRTİLMEK SURETİ İLE SADECE ARABULUCU TARAFINDAN İMZALANIR.
▽ Arabuluculuk sürecine ilişkin tutanaklar taraflar ile varsa tarafların kanuni temsilcileri veya avukatlarınca imzalanır. Belge, taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarınca imzalanmaz ise sebebi belirtilmek sureti ile sadece arabulucu tarafından imzalanır.	

(4) GÖREVİN ÖZENLE VE TARAFSIZ BİÇİMDE YERİNE GETİRİLMESİ

HUAK m. 9	HUAKY m.11
<p>(1) Arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve ŞAHSEN yerine getirir.</p> <p>(2) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, TARAFSIZLIĞINDAN ŞÜPHE EDİLMESİNİ GEREKTİRECEK ÖNEMLİ HÂL VE ŞARTLARIN VARLIĞI HÂLİNDE, BU HUSUSTA TARAFLARI BİLGİLENDİRMEKLE YÜKÜMLÜDÜR. BU AÇIKLAMAYA RAĞMEN TARAFLAR, ARABULUCUDAN BİRLİKTE TALEP EDERLERSE, ARABULUCU BU GÖREVİ ÜSTLENEBİLİR YAHUT ÜSTLENMİŞ OLDUĞU GÖREVİ SÜRDÜREBİLİR.</p> <p>(3) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.</p> <p>(4) ARABULUCU, BU SIFATLA GÖREV YAPTIĞI UYUŞMAZLIKLA İLGİLİ OLARAK AÇILAN DAVADA, DAHA SONRA TARAFLARDAN BİRİNİN AVUKATI OLARAK GÖREV ÜSTLENEMEZ.</p>	<p>(1) Arabulucu görevini özenle ve BİZZAT KENDİSİ YERİNE GETİRMEK ZORUNDA OLUP, bu görevini kısmen dahi olsa bir BAŞKASINA DEVREDEMEZ.</p> <p>(2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyetini yürütürken tarafsız davranmak zorunda olup, tarafsızlığı hakkında şüpheye yol açacak tutum ve davranışta bulunamaz.</p> <p>(3) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığı veya bu hâl ve şartların sonradan ortaya çıkması hâlinde tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu açıklamaya rağmen taraflar, arabulucudan görevi üstlenmesini birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir yahut üstlenmiş olduğu görevi sürdürebilir.</p> <p>(4) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.</p> <p>(5) Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlık ile ilgili olarak açılan davada, daha sonra taraflardan birinin avukatı olarak görev üstlenemez.</p>
Mesleki Etik Kurallar m.5 - Sürecinin Niteliği ve Görevin Özenle Yerine Getirilmesi	
<p>(1) Arabulucu, görevini ŞAHSEN, özenle, makul sürede, güven içinde, tarafların etkin katılımıyla, hakkaniyete uygun, taraflara yeterli söz hakkı vererek ve katılımcılar arasında karşılıklı saygı gösterilmesini sağlayacak biçimde yerine getirmelidir.</p> <p>(2) Arabulucu, arabuluculuk görevini, arabuluculuk süreci ile ilgili tüm ön hazırlıkları tamamladıktan sonra ve arabuluculuk sürecini yürütmek için gerekli zamana sahip olduğunda kabul etmelidir.</p> <p>(3) Arabulucu, arabuluculuk süreci boyunca mesleğin gerekliliklerine uygun biçimde davranmak zorundadır. Arabulucu, kendisine ya da arabuluculuk sistemine duyulacak güven ve itibarına zarar verebilecek bir davranış içerisinde bulunamaz. Arabulucu, toplumsal cinsiyet rollerinin taraflara ve özellikle arabuluculuk sürecine etkisi yanında; taraflar ve taraflarla kendisi arasındaki sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklara karşı da duyarlı olmalıdır.</p> <p>(4) Arabulucu, arabuluculuk süreci boyunca taraflar arasında dürüstlüğü, saygıyı, samimiyeti ve nezaketi teşvik etmeli ve kendisi de arabuluculuk sürecinde taraflara herhangi bir belge, olay veya durum hakkında bilerek ve isteyerek yanlış bilgi vermemelidir.</p> <p>(5) Arabulucunun görev ve işlevi, diğer mesleklerden önemli ölçüde farklıdır. Arabulucunun işleviyle diğer bir mesleğin işlevi birbirine karıştırılmamalıdır. ARABULUCU, MESLEKLERİNİN İŞLEVLERİNİ BİRBİRİNDEN AYIRMALIDIR. Arabulucu, ancak arabuluculuk ile bağdaşması şartıyla taraflara eğitim ve tecrübesine dayanarak bilgi verebilir.</p> <p>(6) Arabulucu, arabuluculuk sürecinde arabuluculuktan başka bir uyuşmazlık çözüm yöntemini yürütemez. Arabuluculuk mevzuatından kaynaklanan avantajları kullanmak amacıyla herhangi bir çözüm yolunu arabuluculuk olarak adlandıramaz. Ancak, arabulucu, gerekli ve uygun gördüğünde, taraflara uyuşmazlıklarını tahkim, tarafsız değerlendirme, danışmanlık veya diğer uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle çözmeyi düşüncelerini önerebilir.</p> <p>(7) Arabuluculuk bir suç işlemek amacıyla kullanılırsa, arabulucu uygun adımları derhâl atmalı ve hangi aşamada olursa olsun arabuluculuktan çekilmelidir.</p> <p>(8) Taraflardan biri arabuluculuk sürecini, uyuşmazlık konularını ve uzlaşma seçeneklerini kavramakta güçlük çekerse veya arabuluculuğa etkin bir biçimde katılmakta zorlanırsa; arabulucu, böyle bir durumdaki tarafın katılma, anlama ve kendi kararını verme hakkına uygun olacak şekilde, hukuki yardım almasını önermek de dâhil olmak üzere gerekli değişiklik önerilerini getirmeli, hatta gerekiyorsa arabuluculuğu bitirmelidir.</p> <p>(9) ARABULUCU, KENDİSİ DE DÂHİL OLMAK ÜZERE BİR KATILIMCININ DAVRANIŞININ, ARABULUCULUK SÜRECİNİN YÜRÜTÜLMESİNE ZARAR VEREBİLECEĞİNİ DÜŞÜNÜRSE, GEREKTİĞİNDE ARABULUCULUĞU ERTELEMELİ, ARABULUCULUKTAN ÇEKİLMELİ VEYA ARABULUCULUĞU BİTİRMEK DE DÂHİL OLMAK ÜZERE GEREKLİ TEDBİRLERİ DERHÂL ALMALIDIR.</p>	

(5) TARAFLARIN AYDINLATILMASI

HUAK m.11 – Tarafların Aydınlatılması	HUAKY m. 13 – Tarafların Aydınlatılması
Arabulucu, arabuluculuk FAALİYETİNİN BAŞINDA , tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında gerektiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür.	Arabulucu, arabuluculuk faaliyetinin başında, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve hukuki sonuçları hakkında, ŞAHSEN ve gerektiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür. Arabulucu, arabuluculuk yoluyla çözümlenen hukuki uyuşmazlıklar ve arabuluculuk faaliyeti sonucunda tarafların anlaşmaya varması durumunda düzenlenecek olan anlaşma belgesi ile icra edilebilirliğin nitelik ve hukuki sonuçları hakkında tarafları bilgilendirir.
▽ Arabulucu tarafları, arabuluculuk faaliyetinin başında, süreçle ilgili ŞAHSEN ve GEREKİĞİ gibi AYDINLATMAK İLE YÜKÜMLÜDÜR.	

(6) AİDAT ÖDENMESİ

HUAK m.12 – AİDAT ÖDENMESİ	HUAKY m.14- AİDAT ÖDENMESİ
Arabuluculardan sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınır. Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.	Arabuluculardan sicile kayıtlarında GİRİŞ AİDATI ve her yıl için YILLIK AİDAT alınır. Aidatlar Maliye Bakanlığına ödenir. Aidatlar, HER YIL İÇİN KURUL tarafından belirlenir. Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir. Yıllık aidat HER YILIN HAZİRAN AYI sonuna kadar ödenir.
▽ Aidat miktarları, her yıl ARABULUCULUK KURULU tarafından belirlenir.	

▽ ARABULUCULUK FAALİYETİ

(1) ARABULUCULUĞA BAŞVURU

HUAK m.13	HUAKY m.15
<p>(1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurma konusunda anlaşabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir.</p> <p>(2) Aksi kararlaştırılmadıkça taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.</p> <p>(3) Arabuluculuk ücretini karşılamak için adli yardıma ihtiyaç duyan taraf, ARABULUCULUK BÜROSUNUN BULUNDUĞU YERDEKİ SULH HUKUK mahkemesinin kararıyla adli yardımdan yararlanabilir. Bu konuda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 334 ilâ 340 ıncı maddeleri kıyasen uygulanır.</p>	<p>(1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurma konusunda anlaşabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda; arabuluculuğun esasları, süreci ve hukuki sonuçları hakkında aydınlatıp, arabuluculuk yoluyla uyuşmazlığın çözülmesinin sosyal, ekonomik ve psikolojik açıdan faydalarının olabileceğini hatırlatarak onları teşvik edebilir. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki ön incelemeye ilişkin düzenlemeler saklıdır.</p> <p>(2) Aksi kararlaştırılmadıkça, taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.</p> <p>(3) Arabuluculuk ücretini karşılamak için adli yardıma ihtiyaç duyan taraf, adliye arabuluculuk bürosunun bulunduğu yerdeki sulh hukuk mahkemesinin kararıyla adli yardımdan yararlanabilir. Bu konuda 6100 sayılı Kanunun 334 ilâ 340 ıncı maddeleri kıyasen uygulanır.</p> <p>(4) Üçüncü fıkra kapsamında arabuluculuk hizmeti verilmesi hâlinde arabulucunun ücreti Tarifeye göre belirlenir.</p> <p>(5) Arabuluculuk sürecinde tarafların avukatlık hizmeti bakımından adli yardımdan yararlanabilmesi hususunda 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 176 ilâ 181 inci maddeleri uygulanır.</p>

10

(2) ARABULUCUNUN SEÇİLMESİ

Başkaca bir usul kararlaştırılmadıkça arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir. (HUAK m.14; HUAKY m.16)

Arabulucu sözleşmesi için bkz. Özet Not, s.75.

(3) ARABULUCULUK FAALİYETİNİN YÜRÜTÜLMESİ

HUAK m.15 -	HUAK M.17-
<p>(1) Arabulucu, seçildikten sonra TARAFLARI EN KISA SÜREDE İLK TOPLANTIYA davet eder.</p> <p>(2) Taraflar, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak kaydıyla ARABULUCULUK USULÜNÜ SERBESTÇE KARARLAŞTIRABİLİRLER.</p> <p>(3) Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, TARAFLARIN İSTEKLERİNİ VE UYUŞMAZLIĞIN HIZLI BİR ŞEKİLDE ÇÖZÜMLENMESİ için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.</p> <p>(4) Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece HÂKİM TARAFINDAN YAPILABİLECEK İŞLEMLER ARABULUCU TARAFINDAN YAPILAMAZ.</p> <p>(5) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde yargılama, MAHKEMECE ÜÇ AYI GEÇMEMEK ÜZERE ERTELENİR. BU SÜRE, TARAFLARIN BİRLİKTE BAŞVURUSU ÜZERİNE ÜÇ AYA KADAR UZATILABİLİR.</p> <p>(6) Arabuluculuk müzakerelerine TARAFLAR BİZZAT, KANUNİ TEMSİLCİLERİ VEYA AVUKATLARI ARACILIĞIYLA KATILABİLİRLER. Uyuşmazlığın çözümüne katkı sağlayabilecek uzman kişiler de müzakerelerde hazır bulundurulabilir.</p> <p>(7) Tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde arabulucu bir ÇÖZÜM ÖNERİSİNDE BULUNABİLİR.</p>	<p>(1) Arabulucu, seçildikten sonra tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder.</p> <p>(2) Taraflar, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak kaydı ile arabuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilir.</p> <p>(3) Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözülmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.</p> <p>(4) Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz.</p> <p>(5) ARABULUCU, SÜRECİN YÜRÜTÜLMESİ SIRASINDA, TARAFLARA HUKUKİ TAVSİYELERDE BULUNAMAZ.</p> <p>(6) Arabulucu, arabuluculuk sürecini yürütürken tarafların temel çıkar ve gereksinimlerini ortaya koymaları ve bu doğrultuda MENFAAT TEMELLİ ANLAŞMA SAĞLAMALARI İÇİN ÇABA GÖSTERİR. Arabulucu bu aşamada çözüm önerisinde bulunamaz. Ancak tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde arabulucu menfaat temelli bir çözüm önerisinde bulunabilir. Bununla beraber tarafları bir çözüm önerisi ya da öneriler dizisini kabule zorlayamaz. Ancak, taraflardan birinin uyuşmazlığın çözümünü bağlamında sunmuş olduğu bir önerinin arabulucu tarafından, diğer tarafa iletilmesi ve onun bu konudaki beyanının alınması bu kapsamda değerlendirilemez.</p> <p>(7) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde yargılama, mahkemece üç ayı geçmemek üzere ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine bir defaya mahsus olmak üzere üç aya kadar uzatılabilir.</p> <p>(8) Arabuluculuk müzakerelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığı ile katılabilirler. Tarafların açık rızasıyla uyuşmazlığın çözümüne katkı sağlayabilecek uzman kişiler de müzakerelerde hazır bulundurulabilir.</p> <p>(9) ARABULUCULAR, ARABULUCU BİLGİ SİSTEMİ ÜZERİNDEN FAALİYETLERİNİ YÜRÜTEBİLİRLER.</p> <p>(10) Arabulucular, yargı organları ve elektronik altyapısını tamamlamış kamu kurum ve kuruluşları ile bilgi ve belge alışverişini elektronik ortamda yapabilirler.</p>

(5) ARABULUCULUK GÖRÜŞMELERİNDE İDARENİN TEMSİLİ

HUAK m.15/8-9	HUAKY M.18 – İDARENİN TEMSİLİ
<p>Arabuluculuk müzakerelerinde idareyi, üst yönetici tarafından belirlenen iki üye ile hukuk birimi amiri veya onun belirleyeceği bir avukat ya da hukuk müşavirinden oluşan KOMİSYON temsil eder. Komisyon, arabuluculuk müzakereleri sonunda gerekçeli bir rapor düzenler ve BEŞ YIL boyunca saklar.</p> <p>Komisyon üyelerinin arabuluculuk faaliyeti kapsamında yaptıkları işler ve aldıkları kararlar sebebiyle açılacak tazminat davaları, ancak DEVLET ALEYHİNE AÇILABİLİR. Devlet ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan üyelere ödeme tarihinden itibaren BİR YIL içinde rücu eder.</p> <p>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>(1)Arabuluculuk müzakerelerinde idareyi, üst yönetici tarafından belirlenen iki üye ile hukuk birimi amiri veya onun belirleyeceği bir avukat ya da hukuk müşavirinden oluşan komisyon temsil eder. HUKUK BİRİMİNİN VEYA KURUM AVUKATININ OLMADIĞI HALLERDE KOMİSYON ÜYELERİNİN TAMAMI ÜST YÖNETİCİ TARAFINDAN BELİRLENİR. YEDEK KOMİSYON ÜYELERİ DE AYNI USULLE SEÇİLİR. KOMİSYON KENDİSİNİ VEKİL İLE TEMSİL ETTİREMEZ.</p> <p>(2) İdare, arabuluculuk davetlerinin yapılacağı adres, kayıtlı elektronik posta adresi ve telefon numarasını, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde internet sitesinde yayınlar. Arabulucular görüşmeler kapsamında yapacakları davetlerde öncelikle bu bilgileri esas alır.</p> <p>(3) KOMİSYONDA 2 YIL SÜREYLE GÖREV YAPMAK ÜZERE ASIL VE YEDEK ÜYELER BELİRLENİR. İdare merkezde veya taşra teşkilatlarında komisyonlar kurabilir.</p> <p>(4) Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Asıl üyenin katılmadığı toplantıya yedek üye katılır. Komisyon kararlarını oy birliği ile alır.</p> <p>(5) Belirlenen komisyon üyeleri arabuluculuk sürecinde karar alma konusunda tam yetkilidir.</p> <p>(6) Komisyon, arabuluculuk müzakereleri sonunda gerekçeli bir rapor düzenler ve beş yıl boyunca saklar. Komisyonun sekretarya hizmetlerini yürüten birim tarafından gerekçeli raporların saklanmasına ilişkin gerekli tedbirler alınır.</p> <p>(7) Komisyon üyeleri, bu madde kapsamındaki görevleri uyarınca aldıkları kararlar ve yaptıkları işlemler nedeniyle görevinin gereklerine aykırı davrandıklarının mahkeme kararıyla tespit edilmesi dışında, mali ve idari yönden sorumlu tutulamazlar.</p> <p>(8) Komisyon üyelerinin arabuluculuk faaliyeti kapsamında yaptıkları işler ve aldıkları kararlar sebebiyle açılacak tazminat davaları, ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan üyelere ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder.</p> <p>(9) Devlet aleyhine tazminat davası açılması hâlinde mahkeme ilgili komisyon üyelerine davayı re'sen ihbar eder.</p> <p>(10) Komisyonun ve sekretaryasının çalışma usul ve esasları idareler tarafından belirlenir.</p> <p>(11) Komisyon üyeleri bu madde kapsamındaki görevleri uyarınca ilgili özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile sekretarya aracılığıyla yazışma yetkisine sahiptir. Kurum ve kuruluşlar tarafından komisyona ivedi olarak cevap verilir.</p> <p>(12) İdarelerin taraf olduğu özel hukuk uyuşmazlıklarında, arabuluculuk sürecinde idarenin temsili, anlaşma belgesinin düzenlenmesi ve diğer hususlarda 7036 sayılı Kanun ile bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.</p>

✓ ARABULUCULUK SÜRECİNE KATILACAK YETKİLİ TEMSİLCİLER

YASAL TEMSİLCİLER	AVUKATLAR	İŞVEREN TEMSİLCİSİ	İDARENİN TEMSİLCİSİ	DİĞERLERİ
- VELİ - VASİ - KAYYIM	6100 sayılı HMK m.74'e göre avukatların arabuluculuk görüşmelerine katılabilmeleri için, özel yetkileri bulunmalıdır. [Özel yetkisi olmadan, "alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına" başvuramaz.	7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu m.3/18 uyarınca, SADECE DAVA ŞARTI İŞ UYUŞMAZLIKLARINDA , işvereni temsilen, işverenin YAZILI OLARAK yetkilendirdiği ÇALIŞANI , arabuluculuk görüşmelerine katılabilir. Son tutanağı imzalayabilir.	İdareyi sadece HUAK m.15/8-9'da düzenlenmiş KOMİSYON temsil edebilir.	-TİCARİ TEMSİLCİ -TİCARİ VEKİL -ACENTE

(6) ARABULUCULUK SÜRECİNİN BAŞLAMASI VE SÜRELERE ETKİSİ

İhtiyari Arabuluculukta (HUAK m.16)	Dava Şartı Arabuluculukta (HUAK m.18/A-15; HUAKY m.27)
Arabuluculuk süreci, <u>DAVA AÇILMADAN ÖNCE ARABULUCUYA BAŞVURU HÂLİNDE</u> , tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. <u>DAVA AÇILMASINDAN SONRA ARABULUCUYA BAŞVURU</u> hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.	<u>ARABULUCULUK BÜROSUNA BAŞVURULMASINDAN</u> son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.

✓ **DAVA ŞARTI ARABULUCULUKTA İHTİYATİ TEDBİR VE İHTİYATİ HACİZ BAŞVURULARI HALİNDE ASIL DAVA AÇMA SÜRESİNİN İŞLEMESİ**

HUAK m.18/A – 16

DAVA AÇILMADAN ÖNCE İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLMESİ hâlinde 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin birinci fıkrasında, **İHTİYATİ HACİZ KARARI VERİLMESİ HÂLİNDE** ise 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen **DAVA AÇMA SÜRESİ**, arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar işlemez.

(7) ARABULUCULUĞUN SONA ERMESİ

HUAK m.17	HUAK m.20
<p>(1) AŞAĞIDA BELİRTİLEN HÂLERDE ARABULUCULUK FAALİYETİ SONA ERER:</p> <p>a) Tarafların anlaşmaya varması.</p> <p>b) Taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi.</p> <p>c) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.</p> <p>ç) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.</p> <p>d) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı tespit edilmesi.</p> <p>(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmışları, anlaşmadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı bir tutanak ile BELGELENDİRİLİR. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu belge, arabulucu, taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarınca imzalanır. Belge taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarınca imzalanmazsa, sebebi belirtilmek suretiyle sadece arabulucu tarafından imzalanır.</p> <p>(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar.</p> <p>(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim, tevdi edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fıkraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlediği son tutanağın bir örneğini ARABULUCULUK FAALİYETİNİN SONA ERMESİNDEN İTİBAREN BİR AY İÇİNDE GENEL MÜDÜRLÜĞE gönderir.</p>	<p>(1) Aşağıda belirtilen hâllerde arabuluculuk faaliyeti sona erer:</p> <p>a) Tarafların uyuşmazlık konusu üzerinde anlaşmaya varması.</p> <p>b) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.</p> <p>c) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.</p> <p>ç) Taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi.</p> <p>d) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı tespit edilmesi.</p> <p>(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmışları, anlaşmadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı son tutanak ile belgelendirilir. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu tutanak; arabulucu, taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarınca imzalanır. Tutanak; taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarınca imzalanmazsa, sebebi belirtilmek sureti ile sadece arabulucu tarafından imzalanır.</p> <p>(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar.</p> <p>(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim, tevdi edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fıkraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlediği son tutanağın birer örneğini taraflara verir. Tutanak bir örneğini de arabuluculuk faaliyetinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde Arabulucu Bilgi Sistemi üzerinden Genel Müdürlüğe gönderir.</p> <p>(5) ARABULUCU, ARABULUCULUK SÜRECİNDE HUKUKİ VE FİİLİ SEBEPLERLE GÖREVİNİ YAPAMAYACAK HÂLE GELİRSE, TARAFLARIN ÜZERİNDE ANLAŞTIĞI YENİ BİR ARABULUCU İLE SÜREÇ KALDIĞI YERDEN DEVAM ETTİRİLEBİLİR. ÖNCEKİ YAPILAN İŞLEMLER GEÇERLİLİĞİNİ KORUR.</p>

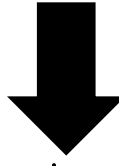
✓ **DAVA ŞARTI ARABULUCULUĞUN SONA ERMESİ**

HUAK m.18/A-10; HUAKY m.25/8

Arabulucu; taraflara ulaşılamaması veya taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması ya da tarafların anlaşması yahut tarafların anlaşamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu **DERHÂL ARABULUCULUK BÜROSUNA** bildirir.

(8) TARAFLARIN ANLAŞMASI (HUAK m.18; HUAKY m.21)

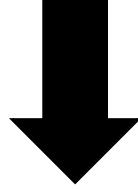
Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; **ANLAŞMA BELGESİ** düzenlenmesi hâlinde bu belge **TARAFLAR VE ARABULUCU** tarafından imzalanır.

ANLAŞMA BELGESİNİN İLAM NİTELİĞİNDE BELGE HALİNE GELMESİ

İCRA EDİLEBİLİRLİK ŞERHİ ALINMASI	TARAF AVUKATLARININ DA ANLAŞMA BELGESİNİ İMZALAMASI
Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilirler. Bu şerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır.	Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır.

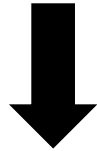
15

İCRA EDİLEBİLİRLİK ŞERHİ İÇİN YAPILACAK BAŞVURUDA GÖREVLİ MAHKEME

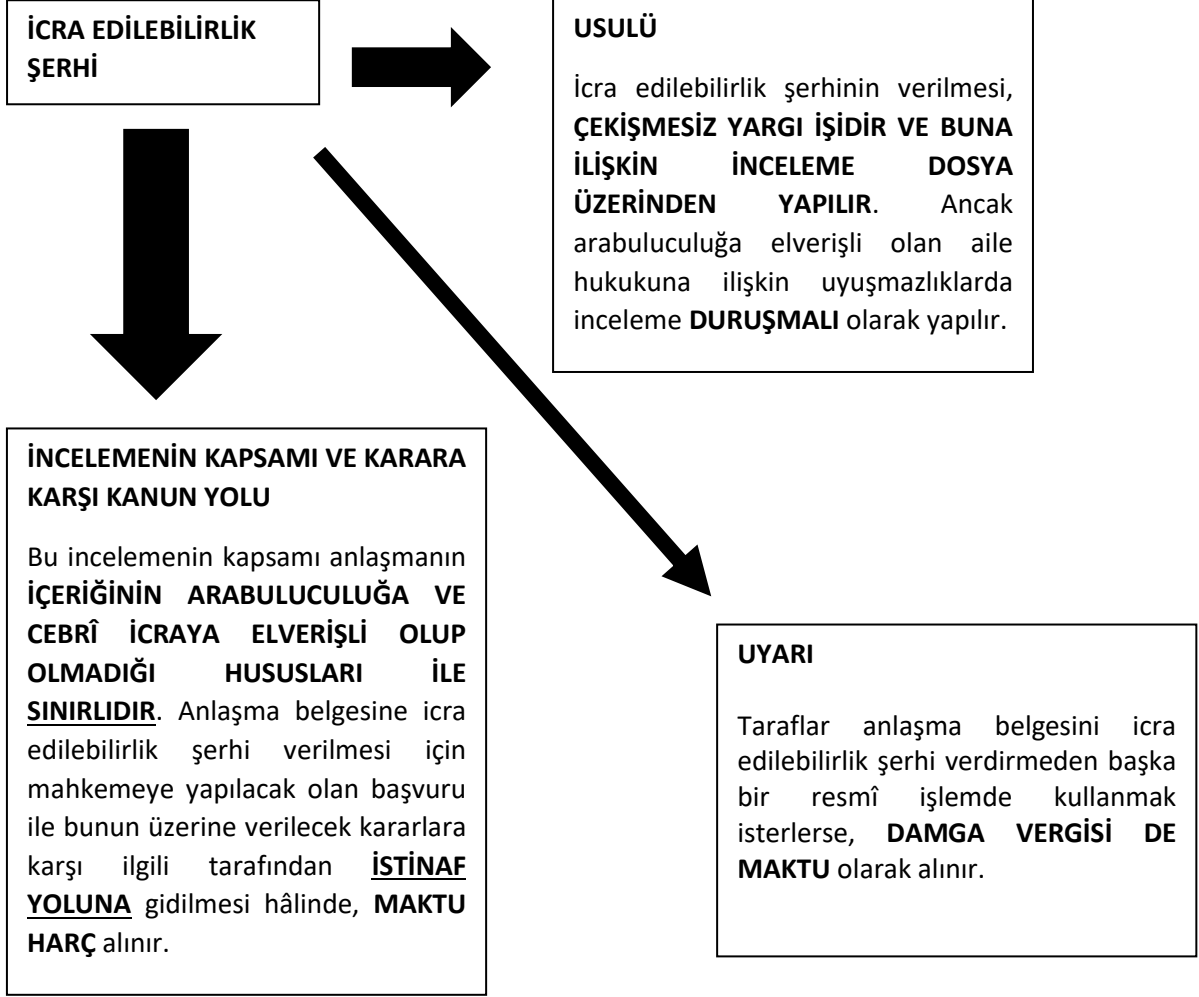

DAVA AÇILMADAN ÖNCE arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, arabulucunun görev yaptığı yer **SULH HUKUK MAHKEMESİNDEN** talep edilebilir.

DAVANIN GÖRÜLMESİ SIRASINDA arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, **DAVANIN GÖRÜLDÜĞÜ MAHKEMEDEN** talep edilebilir.

- ✓ İCRA EDİLEBİLİRLİK ŞERHİ İNCELEMESİNİN MUHTEVİYATI VE USULÜ (HUAKE M.18/3;HUAKE m.21/5)

- ✓ ANLAŞMA BELGESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ (HUAKE m.18/5; HUAKEY m.21/7)

Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde **ANLAŞILAN HUSUSLAR HAKKINDA TARAFLARCA DAVA AÇILAMAZ.**

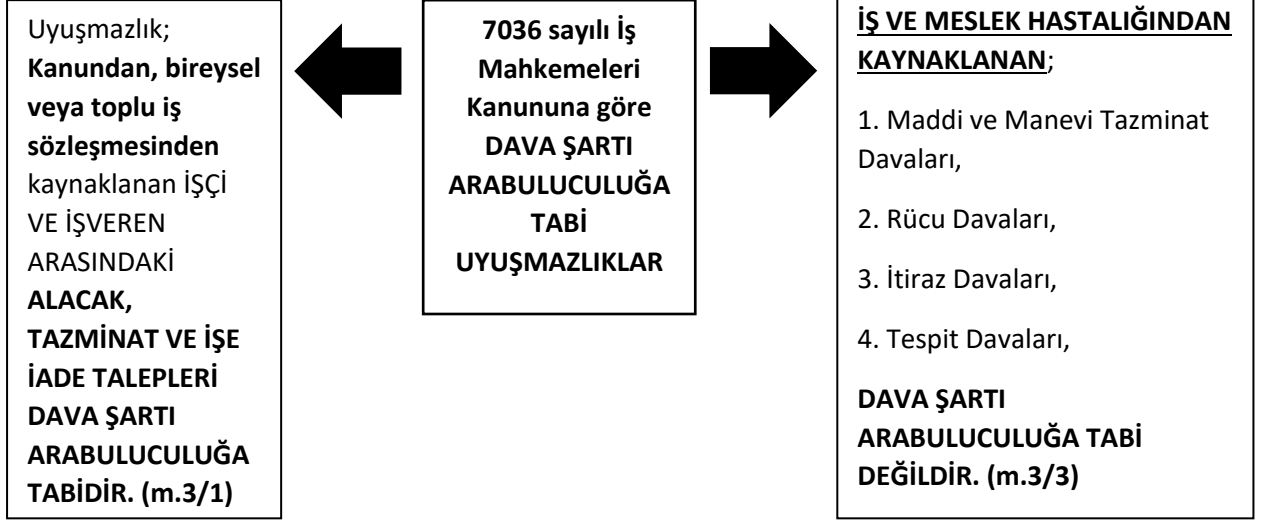

▽ DAVA ŞARTI ARABULUCULUK (HUAK m.18/A)

(1) DAVA ŞARTI ARABULUCULUĞA TABİ UYUŞMAZLIKLAR

Türk hukukunda iki tür uyuşmazlık hali zorunlu arabulucuya tabi bulunmaktadır.

(a) İş Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk

(b) Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı Arabuluculuk

TTK m.5/A: Bu Kanunun 4 üncü maddesinde ve diğer kanunlarda belirtilen ticari davalardan, konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talepleri hakkında dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

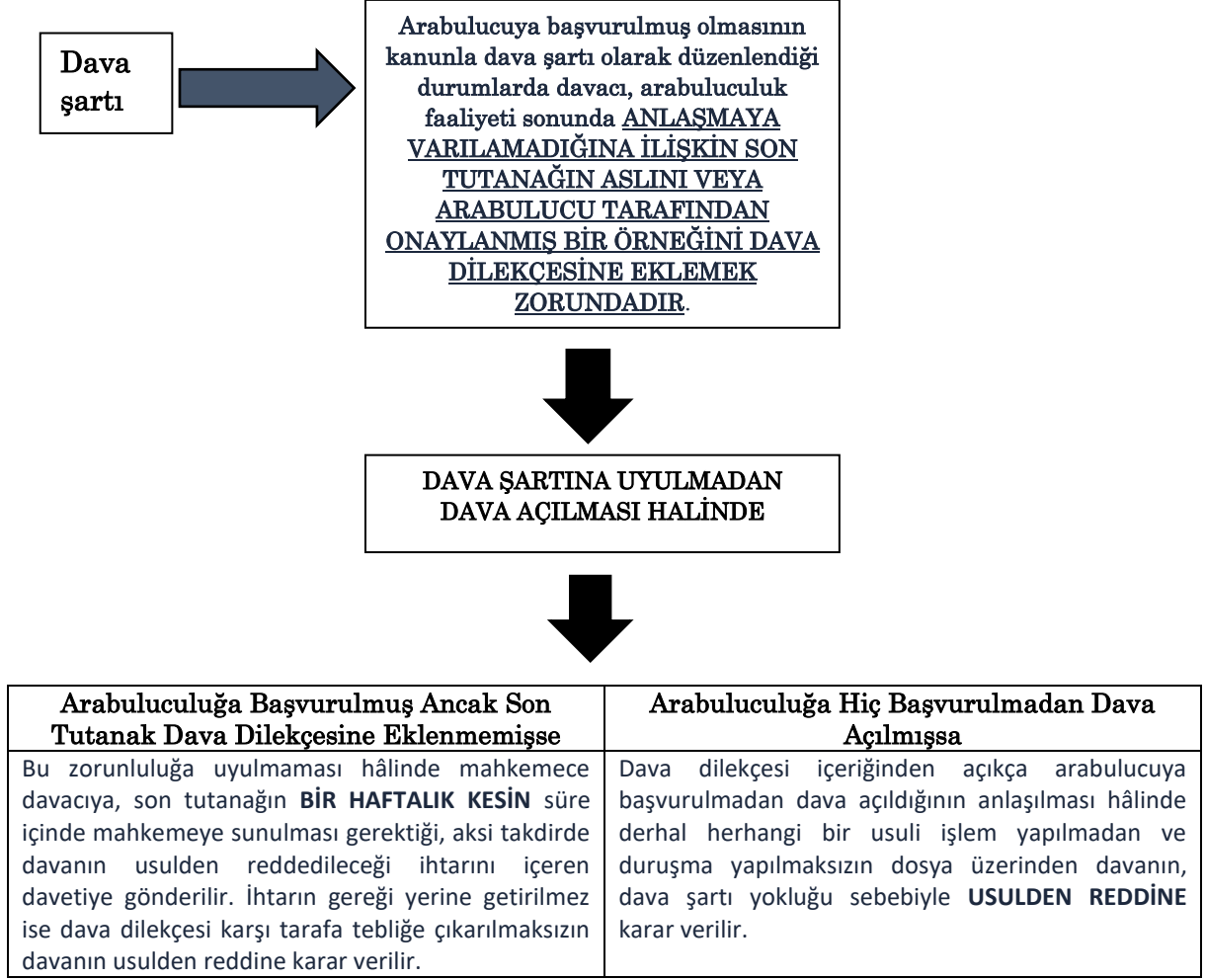
TTK m.5/A'ya göre uyuşmazlığın dava şartı arabuluculuğa tabi olması için iki şartın birlikte bulunması gereklidir.

İKİNCİ ŞART: Ticari davanın **KONUSUNUN BİR MİKTAR PARANIN ÖDENMESİ OLAN ALACAK VE TAZMİNAT TALEPLERİ HAKKINDA OLMASI GEREKİR.**

BİRİNCİ ŞART: Uyuşmazlığın TİCARİ DAVA OLMASIDIR.

MUTLAK TİCARİ DAVA	YARI MUTLAK TİCARİ DAVA	NİSPİ TİCARİ DAVA
<p>(1) TTK'de sayılan davalar taraflarına bakılmaksızın TİCARİ DAVADIR.</p> <p>(2) Başka kanunlarda düzenlenmesine karşın TTK m.4'te sayılan mutlak TİCARİ DAVALAR ŞUNLARDIR:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Türk Medenî Kanununun, rehin karşılığında ödünç verme işi ile uğraşanlar hakkındaki 962 ilâ 969 uncu maddelerinde, ✓ 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun malvarlığının veya işletmenin devralınması ile işletmelerin birleşmesi ve şekil değiştirmesi hakkındaki 202 ve 203, rekabet yasağına ilişkin 444 ve 447, yayın sözleşmesine dair 487 ilâ 501, kredi mektubu ve kredi emrini düzenleyen 515 ilâ 519, komisyon sözleşmesine ilişkin 532 ilâ 545, ticari temsilciler, ticari vekiller ve diğer tacir yardımcıları için öngörülmüş bulunan 547 ilâ 554, havale hakkındaki 555 ilâ 560, saklama sözleşmelerini düzenleyen 561 ilâ 580 inci maddelerinde ✓ Fikrî mülkiyet hukukuna dair mevzuatta, ✓ Borsa, sergi, panayır ve pazarlar ile antrepo ve ticarete özgü diğer yerlere ilişkin özel hükümlerde, ✓ Bankalara, diğer kredi kuruluşlarına, finansal kurumlara ve ödünç para verme işlerine ilişkin düzenlemelerde, öngörülen davalar. <p>(3) Diğer kanunlarda düzenlenen bazı davalar, kendi kanunlarında TİCARİ DAVA olarak nitelendirilmiştir. Örn. Bkz. 1163 sayılı Kooperatif Kanunu</p>	<p>TTK 4.'te sayılan uyuşmazlıklardan aşağıda belirtilenlerin ticari dava olabilmesi için <u>BİR TİCARİ İŞLETMEYİ İLGİLENDİRMESİ GEREKLİDİR:</u></p> <p>(a) Havale, (b) Saklama, (c) Fikir ve Sanat Eserlerine ilişkin olanları.</p>	<p>Uyuşmazlığın HER İKİ TARAFININ TİCARİ İŞLETMESİNİ İLGİLENDİREN DAVALAR, TİCARİ DAVADIR.</p>

(2) DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK (HUAKE m18/A-1; HUAKE m.22)

19

(3) DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUĞA BAŞVURU (HUAKE m.18/A; HUAKEY m.23)

(4) DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUKTA ARABULUCUNUN GÖREVLENDİRİLMESİ(HUAKY m.24)

Arabulucu
Görevlendirilmesi

Arabulucu, **ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMESİ ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIKLARINA BİLDİRİLEN LİSTEDEN ADLİYE ARABULUCULUK BÜROSU TARAFINDAN PUANLAMA YÖNTEMİYLE BELİRLENİR.** Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde başvuru sırasında anlaşmaları hâlinde taraflar veya tarafların imzasını taşıyan bir tutanakla beraber üzerinde anlaşılan arabulucu, durumu adliye arabuluculuk bürosuna bildirdiğinde bu arabulucu görevlendirilir. Davaya şartı olan arabuluculuk ile ilgili uyuşmazlıklarda liste dışında bir arabulucu görevlendirilemez.

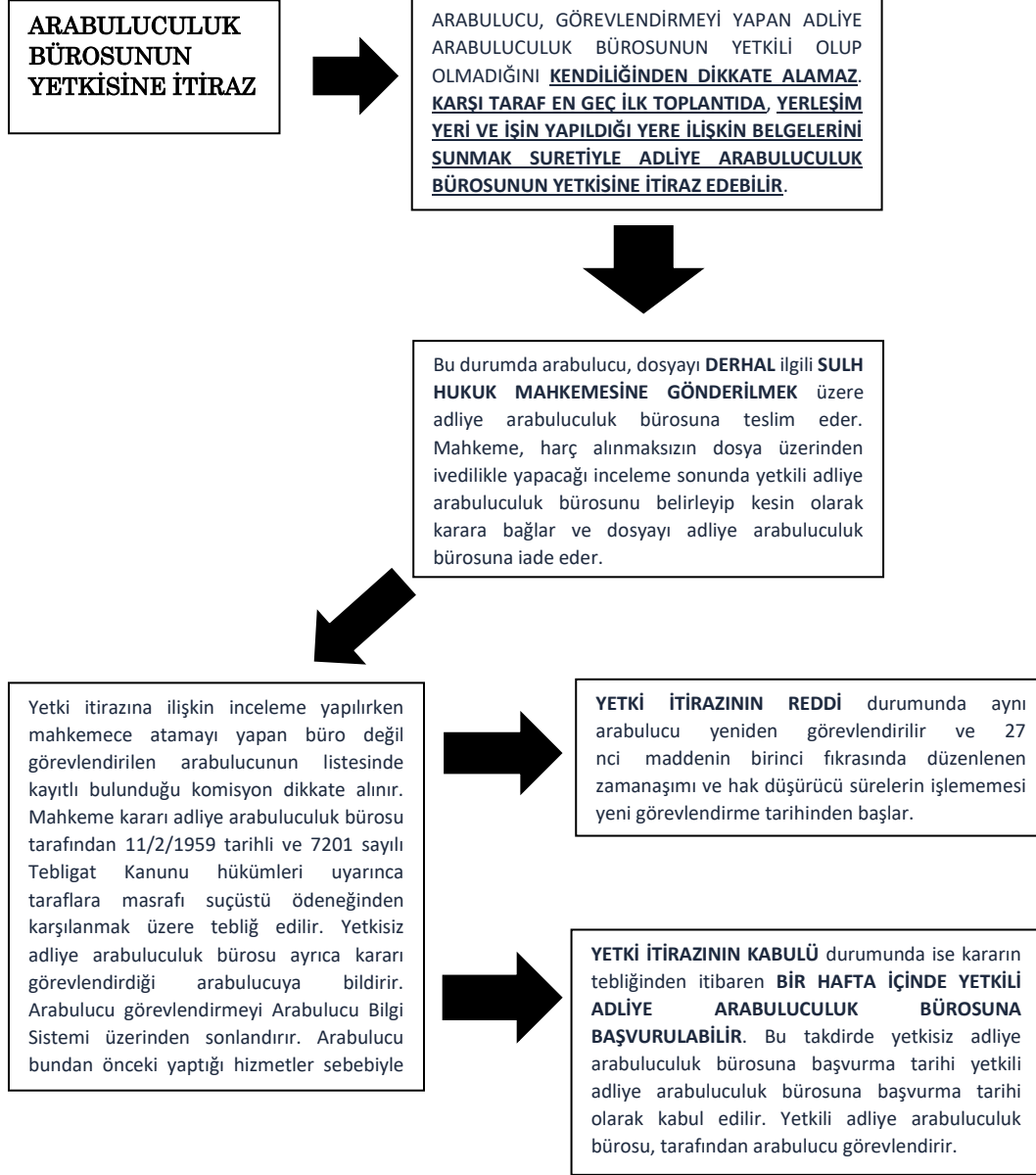
Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini adliye arabuluculuk bürosuna verir. Adliye arabuluculuk bürosu, tarafların resmi kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir. İlgili kurum ve kuruluşlar, uyuşmazlık konusuyla sınırlı olmak üzere adliye arabuluculuk bürosu tarafından talep edilen iletişim bilgilerini vermekle yükümlüdür.

Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya adliye arabuluculuk bürosu tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya tarafları ve varsa avukatlarını birlikte davet eder. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar. **ARABULUCU TARAFLARA ULAŞAMAMASI HÂLİNDE, ULAŞMAK İÇİN HANGİ YOLLARI DENEYİĞİNİ VE HANGİ SEBEPLERLE ULAŞAMADIĞINI SON TUTANAKTA BELİRTİR.**

(5) DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUKTA ARABULUCULUK FAALİYETİ (HUAKY m.25)

Arabuluculuk Görüşmelerine Katılacaklar Kimlerdir? Son Tutanağı Kimler İmzalayabilir?	Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları, idareler ise oluşturacakları komisyon aracılığıyla katılabilirler. İŞVERENİN ADI VEYA RESMİ YAZILI BELGEYLE YETKİLENDİRDİĞİ ÇALIŞANI DA GÖRÜŞMELERDE İŞVERENİ TEMSİL EDEBİLİR VE SON TUTANAĞI İMZALAYABİLİR. (HUAKY m.25/1)
Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi	Arabulucu adliye arabuluculuk bürosu tarafından görevlendirildikten sonra ilk önce başvuran taraftan başlamak üzere asiller ile ön görüşme yapar, başvurucudan ve diğer taraftan uyumsuzluğun esasını öğrenir. Arabulucu asilleri, arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında aydınlatıp, arabuluculuk yoluyla uyumsuzluğun çözümünün ekonomik, sosyal ve psikolojik faydalarının olduğunu hatırlatarak onları bilgilendirir. Asilleri ilk oturuma varsa vekilleri ile birlikte davet eder. Arabulucu ilk oturum davetini yaparken toplantı tarihi ve yerinin belirlenmesi konusunda taraflar ile iletişim kurar. Taraflarla yaptığı görüşme sonucunda bir mutabakat sağlanamazsa toplantı tarihini ve yerini kendisi belirler.
Arabuluculuk Bürosunun yetkisine itiraz	Arabulucu, GÖREVLENDİRMEYİ YAPAN ADLİYE ARABULUCULUK BÜROSUNUN YETKİLİ OLMADIĞINI KENDİLİĞİNDEN DİKKATE ALAMAZ. KARŞI TARAF EN GEÇ İLK TOPLANTIDA, YERLEŞİM YERİ VE İŞİN YAPILDIĞI YERE İLİŞKİN BELGELERİNİ SUNMAK SURETİYLE ADLİYE ARABULUCULUK BÜROSUNUN YETKİSİNE İTİRAZ EDEBİLİR. Bu durumda arabulucu, dosyayı DERHAL ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere adliye arabuluculuk bürosuna teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden ivedilikle yapacağı inceleme sonunda yetkili adliye arabuluculuk bürosunu belirleyip kesin olarak karara bağlar ve dosyayı adliye arabuluculuk bürosuna iade eder. Yetki itirazına ilişkin inceleme yapılırken mahkemece atamayı yapan büro değil görevlendirilen arabulucunun listesinde kayıtlı bulunduğu komisyon dikkate alınır. Mahkeme kararı adliye arabuluculuk bürosu tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara masrafı suçüstü ödeneğinden karşılanmak üzere tebliğ edilir. Yetkisiz adliye arabuluculuk bürosu ayrıca kararı görevlendirdiği arabulucuya bildirir. Arabulucu görevlendirmeyi Arabulucu Bilgi Sistemi üzerinden sonlandırır. Arabulucu bundan önceki yaptığı hizmetler sebebiyle 26 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca ücrete hak kazanır. Yetki itirazının reddi durumunda aynı arabulucu yeniden görevlendirilir ve 27 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen süreler yeni görevlendirme tarihinden başlar. Yetki itirazının kabulü durumunda ise kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili adliye arabuluculuk bürosuna başvurulabilir. Bu takdirde yetkisiz adliye arabuluculuk bürosuna başvurma tarihi yetkili adliye arabuluculuk bürosuna başvurma tarihi olarak kabul edilir. Yetkili adliye arabuluculuk bürosu, 24 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca arabulucu görevlendirir.
Arabuluculuk sürecinin zaman tahdidi	(1) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir. Sürenin sonucunda arabulucu anlaşamama yönünde re'sen son tutanağı düzenler. (HUAKY m.25/5) (2) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren altı hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla iki hafta uzatılabilir. (TTK m.5/A-2)
Son Tutanağın Hazırlanması ve Arabuluculuk Bürosuna Bildirilmesi	-Tarafların uyumsuzluk konusunda anlaşmaları veya kısmen anlaşmaları hâlinde süreç anlaşma son tutanağı ile sonuçlandırılır. Bunların haricindeki her durumda taraflar anlaşmamış sayılır ve anlaşmama son tutanağı düzenlenir. (HUAKY m.25/6) -Tarafların arabuluculuk sürecinde ileri sürülen taleplerden bir kısmı üzerinde anlaşmaya varmaları hâlinde, üzerinde anlaşma sağlanan ve sağlanamayan hususlar son tutanakta açıkça belirtilir ve ücret taraflardan aksi kararlaştırılmadıkça eşitçe alınır.(HUAKY m.25/7) - Arabulucu, taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması, yapılan görüşmeler sonucunda veya kanunda belirtilen süre içerisinde anlaşmaya varılamaması yahut varılması hallerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhal adliye arabuluculuk bürosuna bildirir. (HUAKY m.25/8)
Mazeretsiz olarak ilk katılmama	Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve BU TARAF DAVADA KISMEN VEYA TAMAMEN HAKLI ÇIKSA BİLE YARGILAMA GİDERİNİN TAMAMINDAN SORUMLU TUTULUR. AYRICA BU TARAF LEHİNE VEKÂLET ÜCRETİNE HÜKMEDİLMEZ. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır. Arabulucu tarafları ilk toplantıya her türlü iletişim aracıyla davet ettiğini belgelerdir. Arabulucunun düzenlediği belgeler geçerli mazeretin değerlendirilmesinde esas alınır. (HUAKY m.25/9)

ARA NOT: Arabuluculuk Bürosunun yetkisine itiraz

(6) DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUKTA ARABULUCULUK ÜCRETİ VE GİDERLER (HUAKY m.26)

Arabuluculuk Ücreti ve Giderleri	<p>(1) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda tamamen veya kısmen anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca EŞİT ŞEKİLDE karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısımında belirlenen İKİ SAATLİK ÜCRET TUTARINDAN AZ OLAMAZ. İşe iade talebiyle yapılan görüşmelerde tarafların anlaşmaları durumunda, arabulucuya ödenecek ücretin belirlenmesinde işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamı, Tarifenin İkinci Kısmı uyarınca üzerinde anlaşılan miktar olarak kabul edilir.</p> <p>(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmamaları hâlinde iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Bakanlık bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşmamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde, Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Bakanlık bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır. Dava açılması hâlinde mahkeme tarafından dava öncesi ödenen arabuluculuk ücretlerine ilişkin makbuz dosyaya eklenir. Yargılama giderleri olarak hükmedilen tutar 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.</p> <p>(3) Sürecin sehven kayıt, mükerrer kayıt veya arabuluculuğa elverişli olmama nedeniyle sona erdirilmesi hallerinde arabulucuya ikinci fıkra uyarınca ücret ödenmez.</p> <p>(4) Bu madde uyarınca adliye arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Bakanlık bütçesinden karşılanır. Dava açılması hâlinde mahkeme tarafından, yapılan zorunlu giderlere ilişkin makbuz dosyaya eklenir. Yargılama giderleri olarak hükmedilen tutar 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir.</p> <p>(5) Adliye arabuluculuk bürosu tarafından, adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından Bakanlık tarafından ödenen arabuluculuk ücretine ilişkin liste, ödenmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.</p> <p>(6) Kamu görevlileri tarafından yürütülen arabuluculuk faaliyetleri sonucunda taraflarca anlaşılan ya da Tarifeye göre tahakkuk edecek arabuluculuk ücreti, arabulucunun listesinde yer aldığı komisyona bağlı adliye arabuluculuk bürosu veya adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne arabulucu tarafından bildirilir. Taraflar, arabulucu ücretini belirlenen tarihte adliye arabuluculuk bürosu vizesine yatırır. Adliye arabuluculuk bürosu yasal kesintileri yaptıktan sonra arabulucunun bildirmiş olduğu banka hesabına havale eder. Dava şartı olan arabuluculukta anlaşamama hâlinde düzenlenen sarf kararı gereğince ücret Cumhuriyet savcılığınca arabulucunun banka hesabına yatırılır.</p>
---	---

(7) DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUKTA YETKİ VE ATAMA USULÜ (HUAKEY m.28)

Arabuluculuk görüşmelerinin yapılacağı yer	Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren adliye arabuluculuk bürosunun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür.
Seri uyuşmazlıklarda görevlendirme	Seri uyuşmazlıklar, adliye arabuluculuk bürosu tarafından atanan aynı arabulucuya tevdi edilir. Seri uyuşmazlığın sayısı ve puanlama usulü Daire Başkanlığına belirlenir.
Arabulucunun performansı	Adliye arabuluculuk bürosunca yapılan atamalarda her dosya için arabulucuya puan verilir, puanlama ve atama usulü ile performans kriterleri Daire Başkanlığı tarafından belirlenir.

▽ ARABULUCULAR SİCİLİ

(1) Sicilin Tutulması (HUAKEY m.29)

Sicilin tutulduğu yer	Özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış kişilerin sicilleri, sicil numarası verilmek suretiyle, Daire Başkanlığına tutulur.
Sicilin muhteviyatı	Sicilde kişinin ad ve soyadı, uzmanlık alanı, varsa diğer mesleği, iş adresi ve akademik unvanı gibi şahsi bilgileri yer alır. Bu bilgiler, Daire Başkanlığı internet sitesinde duyurulur.
Sicil Bilgilerinde Değişiklik	Arabulucu, sicilde yer alan kendisine ait bilgilerde meydana gelen her türlü değişikliği BİR AY İÇİNDE VARSA BELGESİ ile birlikte Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır. Bu değişiklikler ile ilgili olarak Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda gerekli düzeltmeler yapılır.
Şahsi Sicili Dosyası	Daire Başkanlığı, arabulucular hakkında elektronik ortamda şahsi sicil dosyası tutar. ŞAHSİ SİCİL DOSYASINA arabulucunun kimliği, öğrenim ve meslek durumu, bildiği yabancı dil, meslekî eserleri ve yazıları, disiplin ve ceza soruşturması ve sonuçları, başka görevlerde geçen hizmet gibi hususlara ilişkin belgeler konulur.

(2) Sicile Kayıt Olma Şartları (HUAK m.30)

Sicile Kayıt ve Şartları	<p>Sicile kayıt, ilgilinin Daire Başkanlığına Arabulucu Bilgi Sistemi üzerinden başvurması ve şartları taşıdığıının anlaşılması üzerine yapılır.</p> <p>Sicile kaydedilebilmek için;</p> <p>a) Türk vatandaşı olmak,</p> <p>b) Mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,</p> <p>c) Tam ehliyetli olmak,</p> <p>ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak,</p> <p>d) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak,</p> <p>e) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı sınavda başarılı olmak, gerekir.</p>
Sağlık Raporu	<p>Başvuru tarihi itibarı ile fiilen avukatlık mesleğini veya bir kamu görevini ifa etmeyen başvuru sahiplerinin, arabuluculuk mesleğini yapmalarına ruhen ve bedenen engel bir hâllerinin bulunmadığını sağlık kuruluşlarından alacakları raporlarla belgelendirmeleri gerekir.</p>
Mesleki Kıdem Belgesi ve Sağlık Raporunun Geçerlilik Süresi	<p>Sicile kayıt için başvuruda bulunan kişi, 5 yıllık kıdemi taşıdığına ilişkin şartı taşıdığı ve sağlık durumunu düzenlenme tarihi itibarı ile ALTI AYDAN DAHA ESKİ TARİHLİ OLMAYAN BELGELERLE İSPATLAMAK ZORUNDADIR.</p>
Kayıt Şartlarında Eksiklik	<p>Sicile kayıt şartlarını taşıdığı anlaşılan ve belgelerinde eksiklik bulunmayan başvuru sahiplerinin sicile kayıtlarının yapılacağı hususu ile şartları taşımadığı anlaşılan veya verilen bir aylık süreye rağmen eksik belgelerini sunmayan başvuru sahiplerinin sicile kayıtlarının yapılamayacağı hususunda Daire Başkanlığınca başvuru tarihinden veya eKSİK BELGENİN İKMALİNDEN İTİBAREN İKİ AY İÇİNDE KARAR VERİLİR. Bu kararlar ilgisine de tebliğ edilir. Bu kişiler belge eksikliklerini ikmal ettiklerinde yeniden sicile kayıt için başvuruda bulunabilirler.</p>
Arabuluculuk Faaliyetine Başlama Anı; Şahsi Bilgilerdeki Değişiklikleri Bildirme Yükümlülüğü	<p>Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.</p> <p>Arabulucu, şahsi bilgileri ve arabulucu olabilme şartları ile ilgili olarak kendisine ait bilgilerde meydana gelen her türlü değişikliği bir ay içinde varsa belgesi ile birlikte Genel Müdürlüğe iletir. Bu değişiklikler ile ilgili olarak Daire Başkanlığı tarafından sicilde ve elektronik ortamda gerekli düzeltmeler yapılır.</p>
Dava Şartı Arabuluculuk Listesine Kayıt	<p>Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabulucuları, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına bildirir. Bir arabulucu, en fazla üç komisyon listesine kaydolabilir.</p>

25

(3) Sicilden Silinme (HUAK m.31)

Şartları Taşınmama veya Sonradan Kaybetme	<p>Arabuluculuk için aranan koşulları taşımadığı hâlde sicile kaydedilen veya daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydı Daire Başkanlığınca silinir. Arabulucunun ölümü hâlinde de aynı işlem yapılır.</p>
Disiplin Cezası ile Sicilden Silinme	<p>Daire Başkanlığı, Kanunun öngördüğü yükümlülükleri önemli ölçüde veya sürekli yerine getirmediğini tespit ettiği arabulucuyu yazılı olarak uyarır; uyarıya uyulmaması hâlinde arabulucunun yazılı savunmasını ister. Arabulucu, istemin tebliğinden itibaren on günlük süre içinde savunmasını vermek zorundadır. Tebliğden imtina eden veya bu süre içinde savunmada bulunmayan arabulucu savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Bu işlemlerden sonra Daire Başkanlığı, gerekirse arabulucunun adının sicilden silinmesini Kuruldan talep eder. Kurul tarafından sicilden silinmeye yönelik bir karar verilirse Daire Başkanlığınca bu karar ilgisine tebliğ edilir.</p>
Arabulucunun Talebi ile Silinme	<p>Arabulucu, sicilden kaydının silinmesini her zaman isteyebilir. Bu şekilde sicilden kaydı silinenler sınav şartı aranmaksızın diğer şartları haiz ise yeniden sicile kayıt yaptırabilirler.</p>

▽ TEŞKİLAT (HUAKY m.53)

Daire Başkanlığı	Daire Başkanlığı, bir daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi ve diğer personelden oluşur. Daire Başkanlığı nezdinde, Kanun ve bu Yönetmelikle verilen arabuluculuk faaliyetleri ile ilgili görevleri yerine getirmek üzere; Arabuluculuk Hizmetleri Bürosu, Sicil Bürosu ve Eğitim Bürosu gibi bürolar başta olmak üzere hizmetin gereklerine uygun olarak yeterli sayıda büro oluşturulur.
Daire Başkanlığının Görevleri	a) Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak. b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmalarını teşvik etmek ve desteklemek. c) Kurulun çalışması ile ilgili her türlü karar ve işlemi yürütmek ve görevleri ile ilgili bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak. ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları düzenlemek veya desteklemek. d) Ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak. e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan başvuru ile eğitim kuruluşları sicilindeki kaydın geçerlilik süresinin uzatılması talebinin karara bağlanmasını Bakanlığın onayına sunmak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak. f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara bağlamak, 31 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak. g) Arabulucular tarafından arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanakların kayıtlarını tutmak ve birer örneklerini saklamak. ğ) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel Müdürlüğe öneride bulunmak. h) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak. ı) Yıllık Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesi hazırlamak.
Arabuluculuk Kurulu Üyeleri	a) Hukuk İşleri Genel Müdürü. b) Arabuluculuk Daire Başkanı. c) Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasında seçilecek iki hâkim. ç) Türkiye Barolar Birliğinden üç temsilci. d) Türkiye Noterler Birliğinden bir temsilci. e) Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından bir öğretim üyesi. f) Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu. g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir temsilci. ğ) Kendisine mensup işçi sayısı en çok olan üç işçi sendikaları konfederasyonunca seçilecek birer temsilci. h) En çok işveren mensubu olan işveren sendikaları konfederasyonunca seçilecek bir temsilci. ı) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan bir temsilci. i) Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanı.
Arabuluculuk Kurulunun Çalışma Esasları	Kurul Başkanı ihtiyaca göre Kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabilir. Kurul Başkanı Hukuk İşleri Genel Müdürüdür . Genel Müdürün bulunmadığı toplantılarda Başkanlık görevi Arabuluculuk Daire Başkanı tarafından yerine getirilir. Kurul, mart ve eylül aylarında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Ayrıca, Başkanın veya en az beş üyenin talebiyle Kurul her zaman toplantıya çağrılabilir. Kurul en az on kişi ile toplanır. Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Karara muhalif kalan üyelerin görüşlerini yazılı olarak sunma hakları vardır. Karara muhalif üyeler, muhalefet gerekçelerini en geç on gün içinde Kurul başkanlığına ibraz ederler. Mazeretsiz olarak art arda iki toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Üyeliği düşen kişinin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere kurum veya kuruluşunca yeni bir üye görevlendirilir. Üyenin istifası veya ölümü hâlinde de aynı hüküm geçerlidir. Kurulun Bakanlık dışından görevlendirilen üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi dolan üyeler yeniden görevlendirilebilir. Eski Kurulun görevi yeni Kurul oluşuncaya kadar devam eder. Kurulun gündemi Daire Başkanlığınca belirlenip, Kurul toplantısından beş gün önce Kurul üyelerinin iletişim adreslerine elektronik posta yoluyla gönderilir. Gündem dışı konular da Kurulda görülebilir. Kurulun sekretaryası Daire Başkanlığınca yürütülür. Arabuluculuk Kuruluna başka yerden katılan Kurul üyelerinin gündelik, yol gideri, konaklama ve diğer zorunlu giderleri 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Bakanlıkça karşılanır.

Kurulun Görevleri	<p>a) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.</p> <p>b) Arabuluculuk eğitimine ve eğitim kuruluşlarının nitelikleri ile çalışma usul ve esaslarına yönelik ilke ve standartlar ile arabuluculuk eğitimi sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit etmek.</p> <p>c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.</p> <p>ç) Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetmelik taslaklarına, gerekirse değişiklik yaparak son şeklini vermek.</p> <p>d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.</p> <p>e) 31 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında arabulucunun sicilinden silinmesine karar vermek.</p> <p>f) Arabulucuların ödeyecekleri giriş aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.</p> <p>g) Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesi gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.</p> <p>ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.</p> <p>h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve planı hakkında görüş bildirmek.</p> <p>ı) Daire Başkanlığının faaliyet planında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.</p> <p>i) Arabuluculuk hizmetlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak gerek Daire Başkanlığınca bildirilen ve gerekse re'sen öğrenilen genel ve önemli sorunları görüşüp, çözüm önerilerinde bulunmak.</p>
--------------------------	---

Adliye Arabuluculuk Bürosu	Arabuluculuğa başvuruları bilgilendirmek, arabulucuları görevlendirmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Bakanlık tarafından uygun görülen adliyelerde, adliye arabuluculuk büroları kurulur.
Adliye arabuluculuk büro personeli	Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından, münhasıran bu bürolarda çalışmak üzere bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar personel görevlendirilir.
Adliye arabuluculuk bürolarının denetimi (HUAKY m.58) [SULH HUKUK MAHKEMESİ DENETİMİ]	Adliye arabuluculuk büroları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapar. Adliye arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca görevlendirilen sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından ilgili hâkimin gözetim ve denetimi altında yerine getirilir. (HUAKY m.58)
Denetim Yetkisi (HUAKY m.50) [DAİRE BAŞKANLIĞI DENETİMİ]	Arabulucular, <u>arabuluculuk büroları</u> ve arabuluculuk eğitim izni verilen kuruluşlar, Daire Başkanlığının denetimi altındadır. (HUAKY m.50) [Eğitim kuruluşları, arabulucular ve arabuluculuk büroları, Kanun, Yönetmelik ve ilgili mevzuat uyarınca çıkarılan diğer düzenleyici işlemlere uygun hareket edip etmediği yönünden denetlenir. Denetim sonucunda tespit edilen eksiklikler duruma göre Daire Başkanlığınca ilgili kişi ve kuruluşlara yazılı bir şekilde bildirilerek bu eksikliklerin giderilmesi için eksikliğin niteliğine göre uygun bir süre verilir. Verilen süre sonunda eksiklikler giderilmediği takdirde veya denetim sonucu, konusu suç teşkil eden uygulamalar tespit edildiğinde arabulucu veya eğitim kuruluşları hakkında Kanun, Yönetmelik ve bu mevzuat uyarınca çıkarılan diğer düzenleyici işlemler uyarınca işlem yapılır ve gerekirse adli mercilere bildirimde bulunulur.]